

Om du måste arbeta i ett slutet utrymme

- överväg noga och tänk dig för innan du gör något
- arbeta inte ensam
- försäkra dig om att det finns någon utanför som övervakar situationen och kan hjälpa dig om något exceptionellt inträffar.

UNDVIK SLUTNA UTRYMMEN!

Det är riskfyllt att arbeta i slutna utrymmen, tankar, brunnar, kanaler eller tömda bassänger. Olyckor i dem har ofta allvarliga följder.

Om du blir tvungen att arbeta i ett slutet utrymme är det viktigt att du känner till riskerna och är uppmärksam när du arbetar. Man kan ofta inte se eller känna lukten av skadliga gaser eller annars upptäcka dem.

Arbete i slutna utrymmen

Arbeta aldrig och gå aldrig in i ett utrymme där det finns risk för gas utan att du har någon utanför som övervakar och kan agera rätt i en nöd- eller specialsituation.

Om det uppstår fara ska du genast avlägsna dig från utrymmet. Du får inte återvända innan behövliga säkerhetsåtgärder har vidtagits.

I gasfarliga utrymmen måste det ordnas tillräcklig luftväxling och ventilation. Om ventilationen inte avlägsnar gasrisken ska du använda ett isolerande eller fläktdrivet andningsskydd som väljs enligt farans art.

Ensilagesilor

I ensilagesilor utgörs faran av den låga syrehalten, som beror på att halten av koldioxid är hög. Det kan också förekomma höga halter av kolmonoxid (kolos) och kväveoxider i silon. Foderkvaliteten, konserveringsmedlet, typen av silo och tillpackningen av fodret inverkar på gasbildningen.

Gaser kan bildas i silon genast när det första foderlasset lossats. De högsta gashalterna förekommer under de första dagarna efter att silon tillslutits, men gaser kan förekomma ännu efter en vecka.

Tänk på att det är särskilt farligt att arbeta i en silo då fodernivån är så låg att ditt huvud inte når ovanför silons kant utan du måste andas in luften i silon. Om du då böjer dig ner kan du utsättas för livsfarliga gashalter.

I en tornsilo kan det uppstå en farlig situation när luckan nära foderytan öppnas och gaserna som finns på

ytan och är tyngre än luften strömmar ut och andas in av den som öppnar luckan.

Gashalten kan sänkas genom ventilation. I en tornsilo kan man använda tornets blåsflykt och hålla luckan nära foderytan öppen. I fyrkantiga silor kan gasskiktet nära foderytan avlägsnas med hjälp av en effektiv blåsmaskin.

Träpelletsilor

I pelletsilor bildas det under vissa förhållanden giftig kolmonoxid, som är en risk i både stora och små pelletförråd. Kolmonoxid kan också bildas i uppvärmningssystem som fungerar med pellet- eller flisbränsle, om det uppstår en så kallad bakbrand.

Flytgödselvagnar och flytgödseltankar

I flytgödselvagnar och flytgödseltankar finns det knappt med syre och stora mängder skadliga gaser. Gödseln avger tunga gaser, såsom koldioxid och svavelväte, samt lätta gaser, såsom ammoniak och metan. Gaserna bildar olika skikt i luften enligt sin vikt.

Den farligaste gödselgasen är svavelväte (vätesulfid), som även i låga koncentrationer kan orsaka allvarliga symtom. Höga koncentrationer kan orsaka illamående, hosta, andnöd, svindel och försvagad andning. Följden kan bli medvetslöshet eller i värsta fall döden. I låga koncentrationer luktar svavelväte som ruttna ägg och i höga koncentrationer känns ingen lukt längre.

Sätt att hindra flytgödselolyckor:

- En funktionssäker indikator för gödselmängden.
- Konstruktioner som är underhållsfria eller lätt kan servas från utsidan.
- Flytgödselvagnen har en egen pump eller ett sköljrorssystem som tryckvatten leds till utifrån.
- Påfyllningsöppningen är så liten att den inte kan användas som manlucka utan att konstruktionen går sönder.

Att observera i slutna utrymmen:

- Möjligheten att fjärrstarta maskiner och anordningar som finns i utrymmet eller att starta dem av misstag bör hindras.
- Arbetsredskapen och armaturerna bör vara lämpliga för arbete i behållare.
- Dörren eller luckan bör vara försedd med ett varningsmärke som syns under alla förhållanden.

Gårdens mjölktank

I en gårdstank kan det efter att den diskats finnas giftiga gaser och för lite syre. Om ett klorhaltigt alkaliskt diskmedel råkar blandas med ett surt diskmedel bildas det giftig klorgas i luften.

Man får inte gå in i tanken förrän diskprogrammet är klart och strömförsörjningen till tanken har brutits. Det kan vara farligt om blandaren eller diskningen startar.

Försäkra dig alltid om att strömmen till gårdstanken säkert brutits före service- och inspektionsåtgärder. Dra ut elkabeln från vägguttaget och se till att ingen kan koppla den tillbaka medan servicen pågår. Ett bra sätt är att du låser en eventuell huvudströmbrytare och har nyckeln i gott förvar i din egen ficka.

Förhandsberedskap

Planera på förhand och se till att det finns säkra räddningsvägar och räddningsutrustning. En person som säckar ihop till följd av gaser måste fås ut i friska luften så snabbt som möjligt. Öva dig också i förväg på att lyfta ut en person ur en trång tank eller andra utrymmen. Om hjälparen blir tvungen att gå in i tanken behövs ett isolerande andningsskydd.

Den som går in i ett slutet utrymme ska ha

- säkerhetssele
- en livlina fäst i säkerhetsselen så att en hjälpare kan dra ut personen med linan utan att själv behöva gå in i utrymmet
- en mätanordning som varnar för syrebrist, brännbara gaser och förhöjda kolmonoxid-, klor- och svavelvätehalter.

Läs mer: ttl.fi, uef.fi (på finska) och lpa.fi

MAATILAN
PELLERVO